ਕੇਂਦਰੀ ਔਦਯੋਗਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲ

ਬਨਾਮ

ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼

(2012 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 5428)

ਫਰਵਰੀ 04, 2022

[ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਵੀ. ਰਾਮਾਸੁਬਰਮਣੀਅਨ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ – ਸੀ.ਸੀ.ਐਸ. (ਪੈਨਸ਼ਨ) ਨਿਯਮ, 1972 – ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ – ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਟਿੱਪਣੀਆਂ – ਵਿਚਾਰਣਾ – ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਖਿਲਾਫ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ 2000 ਵਿੱਚ ਮੁਖੀ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਪਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, 2000 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ – ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਫੈਸਲਾ: ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਬੈਕੁੰਠ ਨਾਥ ਦਾਸ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਚੀਫ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ, ਬਾਰੀਪਾਦਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ ਪਰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ – ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ – ਨਾਲ ਹੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੱਥਯਾਤਮਕ ਗਲਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿ 1990 ਤੋਂ 2009 ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਏ.ਸੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਜਾਂ ਤਾਂ ਚੰਗੀਆਂ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀਆਂ ਸਨ – ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਪੁਨਰੁਤਪਾਦਿਤ ਏ.ਸੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਦਾ ਸਾਰ ਔਸਤ, ਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਔਸਤ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ – ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਪੂਰੀ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੀਆਂ ਏ.ਸੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਾਲ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਭਾਰ ਹੋਵੇਗਾ – ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪਿਛਲੇ 5 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਔਸਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ – ਹੋਰ, ਉਸ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਈ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਲਾਭ ਲੈਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ – ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ ਦੇ ਦੋਸ਼, ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਲੈਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਹਨ, ਤਰੱਕੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ – ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਸੌਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੁੜਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਲੈਣ 'ਤੇ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਨਿਆਇਕ ਸਮੀਖਿਆ – ਦਾਇਰਾ – ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਬੈਕੁੰਠ ਨਾਥ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਦਾਸ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੁੱਖ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ, ਬਾਰੀਪਾਦਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ [1992] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 836 – ਫੈਸਲਾ: ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਗਲਤ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜੋ ਕਿ ਜਬਰੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ

ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ – ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਲੰਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਬਰੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਨਹਿਤ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਸ਼ਾਤਮਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਕੇਵਲ ਇਸ ਕਾਰਨ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਣਸੁਚਿਤ ਵਿਰੋਧੀ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਬੈਕੁੰਠ ਨਾਥ ਦਾਸ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੁੱਖ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ, ਬਾਰੀਪਾਦਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1992) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 299 : [1992] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 836; ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਐਮ. ਈ. ਰੈੱਡੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1980) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 15 : [1980] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 736; ਪੋਸਟਾਂ ਅਤੇ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫਸ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਐਸ.ਐਨ. ਮੁਰਥੀ (1992) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 317 : [1992] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 338; ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦੁਲੀ ਚੰਦ (1993) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 179 : [1993] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 853; ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਨਿਵਰਨਾ ਪਾਟਿਲ (1994) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਐਲ&ਐਸ) 1052; ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਵੀ.ਪੀ. ਸੇਠ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1993) ਸੁਪ ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 391; ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਗੁਰਦਾਸ ਸਿੰਘ (1998) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 92; ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਕ੍ਰਿਨਸ਼ੋਰ ਗੋਇਲ (2001) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 183; ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਸੜਕ ਆਵਾਜਾਈ ਨਿਗਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਾਲ ਮੁਕੰਦ ਬੈਰਾਗੀ (2010) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 551 : [2013] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 159; ਬ੍ਰਿਜ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਚੋਪੜਾ & ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (1987) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 188 : [1987] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 583; ਪਿਆਰੇ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2010) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 693; ਰਾਮ ਮੁਰਤੀ ਯਾਦਵ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2020) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 801 : [2019] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 818 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾ ਰੈਫਰੈਂਸ

[1992] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 836 ਪੈਰਾ 3 ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[1980] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 736 ਪੈਰਾ 4 ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[1992] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 338 ਪੈਰਾ 6 ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[1993] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 853 ਪੈਰਾ 7 ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[1994] ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਐਲ&ਐਸ) 1052 ਪੈਰਾ 8 ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

(1993) ਸੁਪ 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 391 ਪੈਰਾ 9 ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

(1998) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 92 ਪੈਰਾ 10 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

(2001) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 183 ਪੈਰਾ 11 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[2013] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 159 ਪੈਰਾ 12 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[1987] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 583 ਪੈਰਾ 12 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

(2010) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 693 ਪੈਰਾ 12 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[2019] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 818 ਪੈਰਾ 13 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5428 2012 ਦੇ.

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 14.10.2011 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. 2011 ਦਾ ਨੰਬਰ 7471।

ਮੁਹੰਮਦ ਮਹਦੀਵੀ ਦੀਵਾਨ, ਏ.ਐਸ.ਜੀ., ਅਕਸ਼ੈ ਅਮ੍ਰਿਤਾਂਸ਼ੂ, ਰਾਜੇਸ਼ ਕੇ. ਸਿੰਘ, ਅਖਿਲ, ਸੰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਮਹਾਪਾਤਰਾ, ਆਯੁਸ਼ ਪੁਰੀ, ਏ ਕੇ ਸ਼ਰਮਾ, ਬੀ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਪੀਲਕਾਰਤਾ ਲਈ।

ਅਨਿਲ ਮਿੱਤਲ, ਵਿਭੂਤੀ ਸੁਸ਼ਾਂਤ ਗੁਪਤਾ, ਰਾਮ ਨਰੇਸ਼ ਯਾਦਵ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ

ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।

1. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਵੰਡ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ 14.10.2011 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਉੱਠੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਖਿਲਾਫ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

2. ਜਵਾਬਦੇਹ, ਮੁਖੀ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼1 ਨੂੰ 16.08.2011 ਨੂੰ ਮੌਲਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 56(j) ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ 30 ਸਾਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਟਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਕਮ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 48(1)(b) ਅਧੀਨ ਸੁਪਰਐਨੂਏਸ਼ਨ ਰਿਵਿਊ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਅਰਜੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ 30 ਸਾਲ ਦੀ ਯੋਗ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ।

3. ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਲਿਖਤੀ ਅਰਜੀ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਅਰਜੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਨੂੰ 14.06.2000 ਨੂੰ ਮੁਖੀ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਲ 2000 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਅਰਜੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦਿਆਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਸੌਂਦੇ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਛੁੱਟੀ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਵਧਾਉਣ ਦੀਆਂ ਦੋ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਸਾਲ 2005 ਅਤੇ 2008 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜੋ ਛੋਟੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਸਨ। ਲਿਖਤੀ

ਅਰਜੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਵਾਰਸ਼ਿਕ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰੇਡਿੰਗ ਨੂੰ ਵੱਧ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਨਾ ਪਵੇਗਾ

ਜਦੋਂ ਇਹ ਗੱਲ ਨੋਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਏ.ਸੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। 1990 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 2009 ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਏ.ਸੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਯਾ ਤਾਂ ਚੰਗੀਆਂ ਸਨ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀਆਂ ਸਨ। 2010 ਦੀ ਏ.ਸੀ.ਆਰ. ਨੂੰ ਔਸਤ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੀ ਏ.ਸੀ.ਆਰ. ਨੂੰ ਇਸ ਰਾਏ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇੱਕ ਮੁਰਦਾ ਲੱਕੜ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਕਿ ਬੈਕੁੰਠ ਨਾਥ ਦਾਸ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਚੀਫ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ, ਬਾਰੀਪਾਦਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਬਰੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦਾ ਹੁਕਮ ਇੱਕ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਲੰਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਬਰੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਤਮਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਕੇਵਲ ਇਸ ਕਾਰਨ ਲਈ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਣਸੁਣੇ ਵਿਰੋਧੀ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

4. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਐਮ. ਈ. ਰੈੱਡੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੇਠਾਂ ਹੈ:

“12. ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਜਬਰੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਜੋ ਪੂਰੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਜਾਨ ਅਤੇ ਸਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੀ ਅਸਲ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੇਵਾ ਦੀ ਇੱਕ ਵਫਾਦਾਰ ਘਟਨਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨੂੰ ਲੱਗੇ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਨੁਕਸਾਨ ਉਠਾਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਦਿਲਾਸਾ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਸ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਛੋਟਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਚੰਗੇ ਕਾਰਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਸ਼ਹੀਦ ਮੰਗਦਾ ਹੈ।”

5 . ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਅਸਮਾਨ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਿਆ ਹੈ।

ਲਿਖਤੀ ਅਰਜੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਤਰੱਕੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਈ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 1993 ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟਰ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਲਾਭ ਲੈਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਅਤੇ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਹਨ। ਤਰੱਕੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡਿਊਟੀ ਤੇ ਸੌਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਤੇ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਜੁੜਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਸਜ਼ਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਉਕਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਲਿਖਤੀ ਅਰਜੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕੋਲ ਏ.ਸੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਦਾ ਮਿਲਾ-ਜੁਲਾ ਬੈਗ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਔਸਤ, ਔਸਤ ਤੋਂ ਘੱਟ, ਸੰਤੋਖਜਨਕ ਚੰਗਾ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ। ਪਿਛਲੇ 5 ਸਾਲਾਂ

ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੂੰ 01.01.2010 ਤੋਂ 31.12.2010 ਦੀ ਅਵਧੀ ਲਈ ਔਸਤ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

6. **ਬੈਕੁੰਠ ਨਾਥ ਦਾਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪੋਸਟਸ ਅਤੇ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫਸ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਐਸ.ਐਨ. ਮੁਰਥੀ** ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਜਬਰਦਸਤੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੀਆਂ ਜੇਕਰ ਇਹ ਬੋਨਾਫਾਈਡ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

"5...ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਭਾਗੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਗੁਨਾਹ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਕੀ ਇਹ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹੈ ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਜਬਰਦਸਤੀ ਰਿਟਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੀਆਂ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਬੋਨਾਫਾਈਡ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਾਲਫਾਈਡ ਨਹੀਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇਕੋ ਸੁਝਾਅ ਹੈ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਖਿਲਾਫ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੀ ਹੋਵੇ। ਅਸੀਂ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਸੀ ਜੋ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਰਜੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਢਿੱਲੀ ਪੈ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਮਾਲਫਾਈਡ, ਵਿਕ੍ਰਿਤ, ਮਨਮਾਨੀ ਜਾਂ ਅਸਮਝਦਾਰੀ ਵਜੋਂ ਗਲਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

7. **ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਵੇ ਵਿੱਚ ਸਟੋਰਜ਼ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੀ ਜਬਰਦਸਤੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦੁਲਾਲ ਦੱਤ** ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜਬਰਦਸਤੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਤਮਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਹੁਕਮ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

"18. ਇਹ ਗੌਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨ ਲਿਆ ਕਿ ਜਬਰੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰ.ਐਲ. ਬੁਟੇਲ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ [(1970) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 876] ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਜੇ.ਐਨ. ਸਿਨਹਾ [(1970) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 458] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਤੋਂ ਕਿ ਜਬਰੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਮਟੀਰੀਅਲ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਤਮਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਕਸਰ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਮਟੀਰੀਅਲ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬਹੁਤ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਬਰੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ, ਇਸ ਨੇ ਸਮੀਖਿਆ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸੀ ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਜਬਰੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ। ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਮਾਲਫਾਈਡ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮਨਮਾਨਾ ਕਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

8. **ਇੱਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿ ਸਕੱਤਰ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਨਿਆਜੁਦੀਨ ਪੈਤ**, ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਬਰੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼, ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਿ ਕੁਝ ਅਣਸੁਚਿਤ ਵਿਰੋਧੀ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

9. **ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ ਬਨਾਮ ਵੀ.ਪੀ. ਸੇਠ ਅਤੇ ਹੋਰ , 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਬੈਕੁੰਠ ਨਾਥ ਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਿਰਣੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਏ:**

"3. ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਦੁਹਰਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਬਰੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਮਾਲਫਾਈਡਜ਼, ਮਨਮਾਨੀਅਤ ਜਾਂ ਵਿਕ੍ਰਿਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਨਿਆਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿ ਜਬਰੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਡੀ ਅਲਟੇਰਮ ਪਾਰਟੇਮ ਦਾ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਬਰੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੰਡਾਤਮਕ ਸੁਭਾਵ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਅਸੀਂ ਡਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਕਤ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚਲਦਾ ਹੈ।"

10. **ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਗੁਰਦਾਸ ਸਿੰਘ** ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਕਿ ਜਬਰੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਉਸ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ ਜੋ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧੀ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਸਨ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

"11. ....ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦੇ ਪੂਰੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਬਾਰ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉੱਚੇ ਰੈਂਕ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਰੋਧੀ ਐਂਟਰੀ ਮਿਟਾਈ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅਣ-ਸੁਚਿਤ ਵਿਰੋਧੀ ਐਂਟਰੀਆਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੀਆਂ।"

11. **ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਕਿਸ਼ੋਰ ਗੋਏਲ** ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਬਰੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਉਸ ਸਮੇਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਜਬਰੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਅਣ-ਸੁਚਿਤ ਏ.ਸੀ.ਆਰ ਕਾਰਨ ਸੀ।

12. ਰਾਜਸਥਾਨ ਸਟੇਟ ਰੋਡ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਾਬੂ ਲਾਲ ਪਾਨਵਾਰ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਲਈ 12 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬ੍ਰਿਜ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਚੋਪੜਾ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਸਿਰਫ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ 'ਤੇ ਹੀ ਉਲਟਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਬਰੀ

ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ "ਕਹੇ-ਰਿਕਾਰਡ ਸਿਦਾਂਤ" ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਰਿਮਾਰਕਸ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮਿਟਾਏ ਜਾਣਗੇ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਰਿਕਾਰਡ ਦੂਰ ਦੇ ਅਤੀਤ ਦਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਿਆਰੇ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ:

"22. ਇਸ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬੈਦਰ ਨਾਥ [(2000) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 395 : 2001 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (L&S) 13 : (2000) 6 ਸਕੇਲ 618] ਵਿੱਚ ਦੋ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ [(1998) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 92 : 1998 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (L&S) 1004 : ਏ.ਆਈ.ਆਰ 1998 ਐਸ.ਸੀ 1661] ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਜਾਂ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਬਾਰ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉੱਚੇ ਰੈਂਕ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਰੋਧੀ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ ਜਦੋਂ ਉਸ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

23.ਜਿਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਨੂੰ ਪਿਆਰੇ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਝਾਰਖੰਡ [(2010) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 693 : (2011) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਐਲ&ਐਸ) 550] ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸਟਲਾਈਜ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਵਿਪਰੀਤ ਪ੍ਰਵਿਸ਼ਟੀਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮਿਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਹ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜਬਰੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ "ਧੋਏ ਗਏ ਸਿਦਾਂਤ" ਦੀ ਕੋਈ ਲਾਗੂਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਰਕ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਚੂੰਕਿ ਅਜਿਹਾ ਮੁਲਾਂਕਣ "ਪੂਰੀ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ" ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਪਹਿਲੇ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਵਿਪਰੀਤ ਪ੍ਰਵਿਸ਼ਟੀਆਂ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਾ ਲੈਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹਾਂਗੇ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਤੁਰੰਤ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਭਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਕੁਝ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੇ ਵਿਪਰੀਤ ਪ੍ਰਵਿਸ਼ਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਿੱਥੇ ਤੁਰੰਤ ਪਿਛਲਾ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤਮ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਹਾਲ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਪੁਰਾਣੇ ਵਿਪਰੀਤ ਪ੍ਰਵਿਸ਼ਟੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਮਨਮਾਨੀ ਸੱਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਉਦਾਹਰਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਪੁਰਾਣਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕ ਦੀ ਸਮੇਂ ਪੂਰਵ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

13.ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸਮੇਂ ਪੂਰਵ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਅਨੇਕਾਂ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਇਕ ਸੇਵਾ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਿਆਇਕ ਕਰਤਵਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਸਦੇ ਸਾਰਬਹੌਮ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਨਿਰਵਾਹ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਿਆਂ ਦੀ ਵਿਤਰਣ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਭਾਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਵਿੱਤਰ ਕਰਤਵਿਆ ਦੇ ਨਿਰਵਾਹ ਵਜੋਂ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਮ ਮੂਰਤੀ ਯਾਦਵ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ5 ਵਿੱਚ ਇਸ ਹੇਠਾਂ ਫੈਸਲਾ

ਕੀਤਾ ਹੈ:

"6...ਅਦਾਲਤੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼, ਜੋ ਕਿ ਨਿਯੋਕਤਾ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਸੰਕੀਰਣ ਅਤੇ ਸੀਮਿਤ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਜੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਨਮਾਨੇ ਜਾਂ ਚੰਚਲ ਅਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਮਾਲਾ ਫਾਈਡਸ ਨਾਲ ਵਿਗੜਿਆ ਹੈ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਦਖਲ ਦੀ ਸੀਮਿਤ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ, ਅਦਾਲਤੀ ਸਮੀਖਿਆ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਲਾਗੂਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

14. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਾ ਕੇਵਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਬੈਕੁੰਠ ਨਾਥ ਦਾਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ ਪਰ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਉਥੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵਿਰੋਧੀ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੱਥਾਤਮਕ ਗਲਤੀ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧੀ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿ 1990 ਤੋਂ 2009 ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਏਸੀਆਰਾਂ ਯਾ ਤਾਂ ਚੰਗੀਆਂ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀਆਂ ਸਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਏਸੀਆਰਾਂ ਦਾ ਸਾਰਾਂਸ਼ ਜੋ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਪੁਨਰੁਤਪਾਦਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਔਸਤ, ਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਔਸਤ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ।

15. ਪੂਰੀ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਤਰੱਕੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੀਆਂ ਏਸੀਆਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੇਗਾ। ਪੂਰੀ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੀਮੇਚਿਊਰ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਾਲ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਭਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

16. ਕਿਹੇ ਗਏ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਪ੍ਰੀਮੇਚਿਊਰ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੁਕਮ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਹਿਣਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ

ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate